

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Иван Христов Джамбов

член на Научно жури, във връзка с обявен в ДВ бр. 101/18.12.2012

конкурс за заемане на академичната длъжност 'професор'

по област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*

професионално направление 2.2 *История и археология,*

Средновековна българска археология

на Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"

факултет по Хуманитарни науки, катедра "История и археология"

Настоящата рецензия е изготвена на базата на надлежно предоставената ми документация от Шуменския университет. Тя съдържа:

1. Професионална автобиография;
2. Справка на допълнителните показатели по чл. 57 а от ПЗЗРАСРБ(чл.27 от ЗРАСРБ);
3. Справка за по-важните цитирания на научните трудове на доц. д-р Стоян Витлянов;
4. Списък на научните публикации за периода след доцентския конкурс през 1998 година на доц. д-р Стоян Витлянов;
5. Справка за приносните моменти в научно-изследователската работа на доц. д-р Стоян Витлянов;
6. Отпечатаната библиография на трудовете на доц. д-р Стоян Витлянов;
7. Свидетелство за научно звание от ВАК на доц. д-р Стоян Витлянов;

8. Диплома за научна степен КИН(д-р) от ВАК;
9. Два броя оригинални екземпляри от монографията на доц. д-р Стоян Витлянов;
10. Един брой фотокопие на монографията на доц. д-р Стоян Витлянов в съавторство с Павел Георгиев;
11. Комплект фотокопия на научни публикации на доц. д-р Стоян Витлянов;

Преди всичко искам да кажа, че познавам кандидата още от студентските години, тъй като завършихме заедно специалност *История* във ВТУ “Св. св Кирил и Методий” и дори бяхме в една група. След дипломирането и създаването на двата филиала на АИМ при БАН в Шумен и Велико Търново(дн. НАИМ), бяхме назначени с конкурс за научни сътрудници – той в Шумен, аз във Велико Търново, в една и съща област на науката – *средновековна археология*. По-късно и двамата поехме пътя на университетското образование и подготовката на студенти – респективно в *Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”* и *Пловдивския университет “Паисий Хилендарски”*.

Казвам тези думи, тъй като те са достатъчен аргумент да съм запознат, както с научно-изследователската му работа, така и с преподавателската. Нещо повече – той е канен да чете лекции като хоноруван преподавател в Пловдивския университет – Филиал Смолян, видно от представената справка.

Познати са ми също неговите организационни способности, административно-ръководни дейности и обществена ангажираност. През различни периоди от своята работа в *Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”*, той е бил зам.декан, декан,

ръководител на катедра към факултета по хуманитрани науки и директор на Центъра по военна история и археология.

В конкурса за професор в *Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"* доц. д-р Стоян Витлянов участва с голям брой научни трудове, от които 3 (три) броя монографии – две самостоятелни и една в съавторство, 48 (четиредесет и осем) броя студии, статии и научни съобщения, 2 (два) броя рецензии и 10 (десет) броя отчети от проведени археологически проучвания(АОР), които се отчитат като първични публикации. На тази основа считам, че научно-публикационната дейност на кандидата напълно отговаря на изискванията за заемане на академична длъжност *професор*.

Относно качеството на научните публикации мога да кажа, че то проличава ясно от съдържанието им. С не малка част от тях съм запознат лично още след обнародването им, а за други съдя по приносните моменти, приложени в справката.

Очертават се няколко кръга или области от научното познание, които занимават колегата Витлянов. Един от тях е желязообработването в Средновековна България. Той е изходна точка за втория кръг от занимания, а именно средновековното българско предпазно и нападателно въоръжение. Трети кръг са въпросите на манастирското строителство. Следващият кръг от интереси се свързва с крайградските имения във Външния град на Плиска. Авторът е отделил специално внимание на сградостроителството с представителен характер от Велики Преслав.

Стоян Витлянов изследва състоянието на стопанския живот в Плиска и Велики Преслав като привежда в известност нови и открити от него произведения на занаятите и изкуствата, художествената обработка на металите и др.

С новаторски и интердисциплинарен характер са неговите публикации в областта на метрологията и семантиката на огнището в българското традиционно жилище, дървото на живота и неговата проекция в старобългарската металоластика, типологията и класификацията на старобългарските накити и много други.

Трябва да се изтъкне несъмненият принос на доц. д-р Стоян Витлянов за изясняване на цялостната структура и ежедневен живот на населението и първите средновековни български столици Плиска и Велики Преслав. За тях той е отделил по-голямата част от творчеството и живота си.

Освен тях обаче, авторът е дал своя принос в разкриването и публикуването и на други късноантични и средновековни градове и некрополи, като Дионисополис, Шуменска крепост, некрополът при Дженни баир в Балчик и др.

Все във връзка с постиженията на доц. д-р Стоян Витлянов като цяло в научната област трябва да се посочи, че голяма част от публикациите му са обнародвани в престижни наши и чуждестранни издания, някои от които с изискуемия импакт-фактор. Също така трябва да се подчертае, че повечето от тях са личен принос и в резултат на собствени археологически проучвания.

Длъжен съм да посоча онези от тях, които имат най-голямо значение и принос в българските историческа и археологическа науки, като монографиите: “Старобългарско въоръжение (по археологически данни от Плиска, Мадара и Велики Преслав”, С., 1996, 169 стр.; “Архиепископията – манастир в Плиска”. Академично издателство „Проф. Марин Дринов” С., 2001, 234 с. (в съавт. с П. Георгиев); “Военноадминистративни сгради от двореца във Велики Преслав IX-X век.” Академично издателство „Проф. Марин Дринов”. С., 2004, 166

стр.; “Стопанският живот в Плиска и Велики Преслав през Средновековието (Археологически аспекти).” Университетско издателство „Епископ Константин Преславски”. Шумен, 2012, 184 стр.

Приносен характер имат и редица научни публикации, свързани със земеделските сечива, керамиката, накитите, въоръжението и др, повечето от които са открити при разкопки, ръководени лично от доц. Витлянов.

Наред с научно-изследователската дейност доц. д-р Стоян Витлянов като университетски преподавател развива и утвърждава на високо ниво професионално направление **2.2 История и археология**, в което и кандидатства за придобиване на академична длъжност **професор**. Така например той е разработил 10 (десет) основни лекционни курса и избираеми дисциплини по археология.

Извънаудиторната му заетост се изразява в провеждането на лятна археологическа практика на студенти от **Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”** в археологически резервати Плиска и Балчик. В тях той използва съвременни нововъведения в методите на преподаване извън висшето училище.

Работата със студенти и докторанти е свързана с подготовката на техните писмени разработки, както и на научно-изследователските проекти. От тях заслужава внимание този, в сътрудничество с проф. Йоаким Хенинг (Франкфурт на Майн, Германия), на тема :”Сравнително изследване на ранносредновековните форми на живот в България и Западна Европа (VII-X век) в светлината на археологическите разкопки” и националният проект “Сборяново – кръстопът на култури и религии” и др.

Наред с посоченото, относно научно-изследователската, административна и преподавателска дейност, доц. д-р Стоян Витлянов

се отличава с откритост, честност, диалогичност и отговорност. Притежава умения за мотивиране и работа в екип.

Като имам предвид високите научни постижения, приносът в подготовката на кадри по история и археология, изграждането и утвърждаването на специалностите в Университета, *си позволявам да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на доц. д-р Стоян Витлянов академична длъжност професор на Шуменски университет "Епископ Константин Преславски", за която той е единствен кандидат.*

Рецензент:

Доц. Д-р Иван Христов Джамбов